112. szám.

A „KELET“ előfizetési dija:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre . . . . . 16 frt.
Fél évre . . . . . 8 „
Negyedévre . . . . . 4 „
Egy hóra helyben . . . . . 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 6 kr.
Megjelenik a „Kelet“ mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.
Szerkesztői és kiadói szállás: főtér 4-ik szám.
Kéziratok nem adatnak vissza.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési dijak.
Egy négyszög czentiméternyi tér ára 2 kr.
Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.
Hirdetéseket fölvesznek:
Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapesten: Haasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. hirdetések felvételi irodája Budapesten Szervitatér 5. sz.
Nyilttéri czikkek gármond sorá után 25 krajczár fizetendő.

Tizedik évfolyam. 1880. Kolozsvár, vasárnap, május 16

SENNYEY BESZÉDE.

Nyugodalmasan folydogáló politikai életünk medrében szokatlan hullám-csapásként tekinthetjük Sennyeynek az országházába megválasztatását.

Sennyey hosszabb ideje kerülte a parlamentet, úgylátszik nem akart részt venni azokban a politikai vajudásokban és erőszakolt programm-gyártásokban, a melyeken keresztül az egyesült ellenzék az ország nem csekély mulatságára keresztül esett olyképpen, hogy ellenzék ugyan maradt, de programm és párt-egyesités szerencsésen hasrabukott. Nagyon valószinű, hogy Sennyey jelenlétében se történt volna ez máskép, legfeljebb az a párt, a mely a tisztviselőikar kinevezésében keresi a hon-mentés egyedüli módját, erősebbé és tömörebbé lett volna, s valószinüleg mélyebben elszakadt volna azon párttól, mely ezen tál lencséért nem hajlandó odadobni őseinkről az önkormányzatból ránk szállott nagy örökséget.

Sennyey előrelátó tapasztalati politikus, nem keveri magát olyan kisérletekbe, melyeknek fiaskója előreláthatólag kikerülhetetlen. Ő jól ismerte az egyesült, mérsékelt s pártonkivüli csoportozatok elemeit és tisztában volt azzal, hogy miféle sütet kerülhet majd ki az ilyen fajta kotyvalékból, ovatosan megőrizte tehát nevét a kompromissiótól, s ezáltal fentartotta magának azt, hogy idők multával ne talán olyan irányadó eszmékkel lépjen föl, melyek alapjául szolgálhatnak egy számbavehető s egészséges alapokon nyugvó ellenzék létrehozatalára.

Mit keres tehát most Sennyey az országházban? az elemek, a melyek az ő hatalmas kezének idomitható anyagul szolgálhatnak ugyanazok, melyek korábban voltak. Nem tehető fel, hogy ugyanazok az emberek, a kik a Szilágyi Dezső-féle tapasztalatlan politikai nagyságok nagy tettek után áhitozó nyughatatlansága miatt oly tapintatlanul voltak reá kényszeritve, hogy programmot s szint valjanak, most hirtelen fordulnak egyet sarkukon, s leborulnak az új bálvány előtt, melyet Sennyey próféta 60 napi félrevonultságában kitalált a sötétségben tévedezők számára.

A „Függetlenség“, mely republikánus pénzen alapittatván, egyéb feladatot nem ismer magának, mint a dynástia gyülöletessé tételét, már a reakcziót látja Sennyey képében és odáig mer menni áltatásaival, hogy azt mondja miszerint Sennyey az udvartól egyenes biztatást nyert a fellépésre és igy felszerelve indul a Tisza Kálmán megbuktatására, a minek ismét csak Tisza Kálmán az oka, mert ő bátoritotta fel a reakcziót. Megemlitjük csupán pünkösdi időtöltés kedvéért, kificzamodott észjárása kitalált kisértet mutogatás.

Nekünk azonban semmi hajlandóságunk nem lévén a spiritualismusra és méltányolván amazoknak kenyérkeresetét is, a kik egy ördöglámpával kezükben házalnak s kisérteteket vetve a falra, szerzik össze a megélhetés filléreit, indulunk azon elvek után, melyeket maga Sennyey vall magáénak s nem azok után, melyeket népámitók saját izlésük szerint ő reá fognak.

Sennyey Pálnak Pozsonyban mondott beszéde minden szavában azt igazolja, hogy fontosabb akczióra — nagyobb szabású parlamenti pártalakitásra egyáltalán nem készült. A programm, melyet ő adott, olyan, melyet minden lelkifurdalás nélkül a szabadelvüpártnak legnyakasabb tagja is aláirhatja. Hogy a közigazgatás javittassék, az országház reformáltassék, rendezett államháztartás legyen folytatva, a kormánypárt ép úgy akarja tehetségéhez képest, meg is teszi, mint épen Sennyey. De fontosabb mozzanat az, hogy épen Sennyey inti kivánságaikban mérsékletre hiveit, „ma úgymond azt igérni, hogy könnyü, gyors javitása vétek lenne. Kemény és hosszadalmas munkának, küzdelmeknek és nélkülözéseknek hosszú pályája előttünk. Az államnak, a törvénykezésnek, a társadalomnak, a testületeknek, az egyleteknek és az egyeseknek egyesült munkálkodása kivántatik meg. O legfőbb kötelességének azt tartja sürgetve és kérve hasson a kormányra és törvényhozásra, hogy ezen hosszu és fáradságos munkának pályája ne darabonként és meg-meg szakitva, hanem tervszerüleg, és rendszeresen, fokonkint hajtassék végre“. Ez az tehát, mire Sennyey programmjának súlypontját helyezi, s a mi nem, hogy valakinek kifogásával, hanem általános helyesléssel találkozhatik. Sennyey nagyállamférfiú, s ha valami okosat tud mondania pénzügyihelyzet javitására, a Tisza kormány lesz a legelső, a ki két kézzel ragadja meg. Nincsen olyan kormány vagy egyes, a ki azért haragudna meg, mert valaki azt találta ki, miként lehetne több pénzhez jutni kevesebb adósság nélkül.

Látható ezekből, hogy Sennyey fellépésének egyáltalán felesleges valami borzadalmas nagy háttért keriteni. A reakczió, ha ugyan ilyesmiről képzelgés nélkül beszélni lehetne, régi szokásaként nem a parlamenten belől, hanem azon kivül kezdené meg működését; de a mit Sennyey programmbeszédében elmondott, még csak árnyát sem sejteti annak, hogy akár kivül, akár belől valami nagyfontosságu lépést akarna kezdeményezni. Sennyey jól érti, hogy az ő ideje nem következett el. Pártot, mely tekintélyre és esetleg a bársony székekre aspirálhatna, Magyarország neki most még nem szolgáltat. Meglehet, hogy jőnek idők, a mikor a nemzet több kisérlet után utolsó remedium-képen Sennyeyt fogja kikiáltani megváltójának. Idáig még nem értünk és a nemzetek sorsát intéző hatalmak ne is engedjék, hogy egy hamar oda jussunk.

Sennyey jó hazafi és a parlamentnek szüksége van a jó hazafiakra. Valószinüleg, mint ilyen csak kötelességét akarja teljesitni, dolgozni akar és ez a nyitja fellépésének.

KÜLFÖLD.

Az angol parlamentben érdekes mozzanat történt. Bradlaugh képviselő megtagadta a képviselőház előtt a szokásos esküt letenni s azt kivánta, hogy elegendő legyen az ő részéről, ha egyszerüen a szavát adja arra, hogy kötelességeit teljesiti.

E szokatlan eset következtében a képviselőház egy bizottságot küldött az eset elbirálására, mely bizottság azonban, mint most táviriják, egy szavazattöbbséggel, és pedig az elnök szavazatával nyilatkozott, hogy ellenzi az eskü-letétel megtagadását.

Nálunk a képviselőknél az ily eskületétel nincs szokásban, az angol parlamenti életben azonban hagyományszerüen alkotmányos ceremoniát képez, s a milyen kegyelettel és féltékenységgel az angolok mindazt őrzik, a mi az alkotmány épségére vonatkozik, valószinü, hogy a bizottság e határozatának sem annyira vallási, mint inkább politikai jelentősége van.

—

A „Neues Wiener Tagblatt“ tegnapi londoni távirata ellenében a leghatározottabban biztositják, hogy a hatalmak szellőztetik és pengetik ugyan azt a kérdést, hogy mit fognak tenni, ha második collectiv jegyzékükre is elégtelen választ fog adni a porta, azt a nézetet azonban egyik hatalom sem nyilvánitotta, tehát Oroszország sem, hogy a portát coercitiv katonai rendszabályyal kell kötelességei teljesitésére kényszeriteni. A porta még nem válaszolt a hatalmak második jegyzékére.

Ma már constatálták, hogy az Albánia függetlenségének kikiáltásáról terjesztett hirek koholtak.

—

Pétervárról távirják: Nagy tévedés, ha a külföld azt hiszi, hogy Lorisz-Melikoffnak máris sikerült a nyilvános zavargásokat elnyomni. Moszkvából érkező hivatalos jelentés szerint a moszkvai kormányzóság Dmitrow városában a minap valóságos zendülés támadt, melyet csak nagynehezen lehetett leküzdeni. Az ottani fogház előtt pisztoly süttetvén el, a foglyok, kik e jelre vártak szétrombolták az ajtókat és az utczákra nyomultak, hol a néppel összeelegyedve a rendőrséget megtámadták. A fogházigazgató a tömeg közé lövetett. A szökevények közül huszonegy megsebesült. A lázangók alatt felgyujtották a Semskaja Uprawát (kerületi hatóság épülete) és a rendőrség házát. Mindkét épület a lángok martaléka lön.

—

A Politische Correspondenz hivatalos communiquéja konstatálja hogy a Gladstonenak Károlyi gróf osztrák-magyar nagykövethez intézet levelét megelőző kölcsönös felvilágositások tisztán az angol miniszterelnök és Károlyi gróf közötti eszmecsere jellegével birtak. Hogy minő szellemben folytak azok, kitünik Károlyi grófnak az angol miniszterelnökhöz május 1-én intézett magánlevelének azon pontjából, melyben az mondatik, hogy Károlyi gróf különös hálával emlékezik meg ama szivességről, melylyel Gladstone késznek nyilatkozott a nagykövet — tisztán személyes — óhajának megfelelni s a legközelebbi alkalommal vádjainak szelleme felől néhány megnyugtató és felvilágositó szavakat mondani, melyek a nagykövet állását és Ausztria-Magyarország közvéleményét bizonyára a lehetőleg legkedvezőbben fogják befolyásolni.

—

BELFÖLD.

Marosvásárhely, 1880. máj. 14.

(Öngyilkosságok, Szinház, T. Farkas Irma asszony vendégszereplése.)

A levegő nálunk valóságos járványszerü miasmákkal van tele, egy hét óta mindennap ujabb meg ujabb öngyilkossági hirek zaklatják föl a társadalom különböző köreit, s fájdalom, ez oly kóros állapot, melyet semmi más orvos nem képes megszüntetni, mint csupán az erős erkölcsi alapokon nyugvó nevelés, — melylyel azonban hiuságra, hogy ne mondjam, könnyelmüségre és léhaságra hajló, az anyagiasság után vakon rohanó s az idealismust álbüszkeséggel sarokba vágó korunkban vajmi ritkán találkozunk.

De ne tessék megijedni, nem akarok borsót dobálni falra, nem irok behunyt szemek számára erkölcsi predikácziót, — sokkal kedvesebb dologról, a szinházról emlékezem ezuttal.

Szinházról Marosvásárhelyt? kérdik tán sokan, hát kérem, kinek milyen a kalapja, olyannal köszön. Mi nem beszélhetünk operáról, nemzeti szinházról, fejedelmi, de még városi segélyben részesülő müintézetekről, sőt egészben véve, magáról a kő- és téglából épült anyagi szinházról sem — olyanok nálunk nincsenek, — hanem igen is egy jókora terem, melybe befér pár száz ember, kik előtt szegény vándor szinészek adják nyomorral küzdés közt jól-rosszul betanult darabjaikat tehetségeik szerint több-kevesebb sikerrel harczolván a közönség fagyos közönye ellen.

Mikor a gondteljes életet élő igazgató már majd minden eszközét kimerité, melylyel a közönséget édesgetni lehet — akkor jönnek a vendégszereplések, kisérletet tesz elsőrendü csillagokkal, kiket a hirnév szárnyra kapott, s kiknek fényköve egész országra, vagy azon túl is kihat! hanem fájdalmasan kell meggyőződnie, hogy a hirnévvel a művészek önzése egyenes arányban, sőt azontúl is fokozódik, igényeik oly nagyok, hogy azokat kielégitni képtelenség: aztán a legmagasabb regiókból egy fokkal lejjebb száll, az igazgató uj név felé fordul, ki még nem ragyog a legfényesebbek közt, de talán még is vonzerővel fog birni.

A mi jó öreg igazgatónk Váradi, körülbelül ily helyzetben lehetett, midőn T. Farkas Irma asszonyt Kolozsvárról néhány vendégszereplésre kérte ér nyerte meg. — és ennek sokszoros csalódás lett a vége. Csalódott először Váradi az igazgató, mert Farkas Irma első fellépte „Stuart Máriá“-ban, üres ház előtt történt, mivelhogy jöttét semmi reclam meg nem előzte — de az ő csalódása rövid volt, — csalódott a tisztelt vendég, mert első fellépte után az hitte, hogy e városnak nincs műpártoló és műértő közönsége, de csalódása neki is rövid volt, csalódott végül a legkedvesebben a közönség, — mely a vendégben egy középszerü tehetséget kéyzelt (a gyakorta elfogult sajtóból meritett ismertetések alapján) ép a helyett benne egy kitünő drámai művésznőt talált, ki előtt — tekintve rövid szinpadi multját — teljes elismeréssel kell meghajolni s kitől a legszebb s legélvezetesebb alakitásokat látott e kevés számu fellépte alkalmával is s még sokkal tökéletesebbeket is várhatni.

A második fellépte „A szerelem mámorosai“ czimü jeles és hatásos szinműben volt már szép számu közönség előtt, mely minden felvonás után, sőt nyilt jelenetekben is zajos tapsokkal s egymás után 3—4-szeri kihivással tüntette ki a művésznőt, élénk érzelem és hévteljes alakitása és ritka szép szavalásaért; mellette jól megállották helyüket Sándorné (Ronzof Éva) és Váradi Róza (Limours Mari) nagy igyekezettel s helyenként kiváló sikerrel játszottak Aradi (Guibert) és Sándor Emil (Tugers), de ez utóbbiak s valamennyi többinél érzékeny akadály volt a szerep gyenge tudása; Dezső (Limour György) rendkivül feszes és mesterkélt volt, de egy-két jelenete kedvesével és nejével megközelité a drámai magaslatot.

A harmadik vendégjáték br. Kemény Endrének szomorujátéka a „Törvénytelen“ volt,— most már csaknem tele ház előtt s hogy nem a darabb rontotta a közönséget fényesen bizonyitja az, hogy a nemes szerző iránt személyesen érdekeltek közül senkit sem láttunk az előadáson; hanem igen is, a kik azelőtt gyönyörködtünk tisztelt vendégünk kitünő alakitásában, mind ott valánk megint, s egy uj contingens is. Már kiléptekor zajos és tartós tapsvihar fogadta a művésznőt s igen szép virágcsokrokat kapott diszes szalaggal; a második felvonás végén ötször hivta, tapsolta ki a közönség T. Farkas Irma asszonyt, most már valódi kedvenczét. A darabról nem czélunk ezuttal bár rövid kritikát is irni, csak ugy mellesleg megjegyzem, hogy az apja sirjánál életében először álló ifjunak azonnal való szerelemre gyuladása és vallomása

A KELET TÁRCZÁJA.

Anya és leánya.

REGÉNY.

Irta:

Bentzon Th.

—

Második rész.

V.

(Folytatás.)

Lehetlen csábitóbb, megnyerőbb modorral birni, mint Dannemasse asszony; ha hinni lehet szavainak, soha sem volt nagyon szép, s mikor megismertem, nem is volt már fiatal, de meg volt még benne s megleendett élte fogytáig útánozhatlan kedvessége, s a valóján elömlő finom báj. Mosolya előtt a legmakacsabbúl elzárkozott szivnek is fel kell hogy nyiljon, hangja, tekintete megbüvölt, s önkénytelenül vonzalmat kellett iránta érezni. Megingatta atyám előitéletes véleményét a nőkről, és következőleg bámulatot s némileg bizalmatlanságot érzett iránta; azonban megadta neki azon nagy érdemet, hogy meg birt zabolázni egy zabolázhatlan férjet, e nemét az erdei vadnak, kire a nélkül, hogy e müveletlen barom észre is venné, elvitázhatlan hatalmat gyakorolt.

— Erre nézve, — szokta mondani atyám róla — több észre s türelemre volt szüksége, mint mennyivel a többi nők összevéve rendelkezni birnak.

Nagyon sok esze volt valóban, s még volt benne valami, mi azon még felül áll, valami lebilincselő, elbájoló, ellenállhatlan.

Keresztanyám első látás után nagy rokonszenvet látszék irántam érezni; gyakran ismételte látogatását, majd egyedül, majd atyám társaságában, s mivel vidéken telepedett meg, mindig csak rövid időre jöhetett be Párisba, csakhamar azt ajánlotta nekem, hogy a távollét únalmáért részletes levelezéssel kárpótoljuk magunkat.

Azóta átolvastam még e leveleket, s önkénytelenül bámulattal töltött el ama hallatlan művészet, melyet kifejtett, egészen kedve és czéljai szerint idomitsa még egészen hajlékony lelkületemet.

Az első percztől kezdve reám vetette szemét. Elragadóan tudott irni, vidor szeszély, okosság és mindennemü mulattató dolgok oly vegyüléke volt ez, minőt soha senkinél sem tapasztaltam azóta is; tudott ismét ifjúvá lenni, gyermekségekkel mulattatni engem, mi nem akadályozta, hogy úgy mellékesen a legkomolyabb vagy legkényesebb kérdéseket ne érintse, és beszélni a boldogságról, oly módon tüntetve azt fel, miként azt ő számomra előkészité, épen úgy, mint a pók szövi hálóját, nem teljes bizonyossággal, hogy a légy fenn fog akadni rajta, de készen az esetlegre türelemmel, kitartással. Majd elragadó rajzát adta a Jura hegységbeli karthausi laknak — miként a Grange-t nevezé — s az ott folytatott pásztori életnek, majd hosszasan időzött fia jellemzésénél, kit regény-hősi vonásokkal állitott élénk képzetem elé; keresztanyám levelei voltak az első regény, mit szabad volt olvasnom. Szivem hangosan dobogott, midőn megpillantottam a kék boritékot, Dannemassené hosszukás betüivel rajta.

A gyermek-növendékek apró fecsegésein, a jó zárdaszüzek komoly intésein, tanuló könyveimen s még pár, úgynevezett erkölcsi mulattató könyvön kivül, melyek a világon legúnalmasabb erkölcsi oktatások voltak, semmi másról fogalommal nem birtam azelőtt.

A felindulás és eszmék egészen újabb világait tárták fel előttem e levelek, melyek iránt az „anyák“ legkisebb bizalmatlanságot nem éreztek. Én pedig részemről hiven elmondtam azok irójának minden legkisebb gondolatomat; oly jól tudott kikérdezni, s én oly igen hajlandó voltam mindent elmondani neki!

Azonban mind e mellett nagyon kétes, ha elérte volna-e czélját, mely — mint ön könnyen kitalálhatta, — nem más volt, mint nőül vétetné fiával Györgygyel e nagy hozománynyal biró kis, bárgyú zárdai növendéket, ha atyám halála nem következik be, melynek köszönhette merész terve létesitését.

Rögtön és váratlanúl hivtak egy napon atyámhoz, kit csak azelőtt nyolcz nappal életvidoran s telve erő- és rugékonysággal láttam volt, s kit az operaházból kijövet szélhüdés ért. Nem lehetett többé reá ismerni; nem sok volt hátra, hogy kilehelje lelkét, és miként minden gyönyörhajhász világfi, kik csak futó barátságokat kötnek, olyasmire alapitva, mi a betegség és halál közeledtére páraként elenyész, egészen egyedül áll. Senki zajos élte társai közül nem vágyott oly látványra, mely a legtöbbnek közülök intésül, csaknem fenyegetésül szolgálhatott. Legjobb akaratom mellett nagyon elégtelen ápoló lettem volna e betegségi rohamnál, ha eszembe nem jut azonnal irni róla Dannemassenénak, annak, kit ismeretségünk óta jó szellemnek neveztem el. Áldozatkész barátnőm haladéktalanúl sietett odahagyni magányát, s mig csak a borzasztó halálküzdelem tartott, határtalan önfeláldozás jelét adta a beteg körül, mi diadalmaskodott az előitélet felett, melyet atyám táplált azelőtt irányában. Sőt meggyengült szellemén rendre-rendre mind fokozottabb mérvben tudott uralkodni, mi mindig meg szokott történni beteg egyéneknél, kik az illető gondozására vannak utalva. Azon időközökben, midőn atyám elméjében kis világosság állt be, Dannemassenével több rendbeli értekezletet tartott, melyeknek, mint látszott, mindig én voltam tárgya és midőn néhány héttel azután egy második roham, mely nagyon is előre látható volt, véget vetett életének, Dannemassené volt az, ki helyettesitette mellettem a hiányzó családot. Az első szavak, melyeket e szomorú órában hozzám intézett, olyneműek voltak, hogy legnagyobb vigaszomat lelhettem bennök. Kijelentette, hogy gyászidőm tartamára magával visz a Grange-ba; s azután tőlem fog függni, hogy visszatérjek-e a zárdába, — mely határozat, jól meggondolva, nem igen volt várható egy tizenhat éves lánykától, — vagy hogy határozatlan időig házánál maradjak, atyám akarata úgy is felruházván némi gyámsággal felettem, egészen csak szellemi minőségben, miután vagyonom egy előttem ismeretlen gondnok kezelése alatt állt.

Ily módon atyám temetése utáni napon útra keltem a Jura hegység felé, még egészen elbódúlva a reménytelen örömérzettől a felett, mely keservem közé vegyült, a valóban nagyon mély keserv közé, mert azon szomorú napok alatt, mig szegény atyámat oly betegnek és szenvedőnek láttam, mély csatlakozást kezdtem iránta érezni.

(Folyt. köv.)

—

Jövő számunk a közbeeső ünnepek miatt szerdán jelenik meg.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

oly természetellenes, hogy az nem ugyan nevetést, de általános visszatetszést keltett, — ugy szintén az is, hogy a főbűnös Berend, egyedül túléli valamennyi többi — s a nőn kivül — mind ártatlan társát s az ő egykedvüségéről fel lehet tenni, hogy ebédjei után kedélyesen koszoruzgatja majd a négyszeres sirhalmot, ámbár szóval elmondja a végén, hogy ő is meghalt, csakhogy azt senki sem hiszi, — végül mint jellemző esetet emlitem, hogy az utolsó jelenet (mintegy utójáték) előtt midőn, Leonora meghalt, a közönség nagy része fölkelt és haza is mentek azon jó hiszemben, hogy a darabnak vége, — a kik pedig ott maradtak, bizony megbánták, mert a különben is nem nagy szerencsével irt utolsó jelenetet Dezső (ifj. Sziklai) gyarló játéka még inkább elrontá. Ki kell azonban emelnünk az irónak két alakját, egyik, az öreg berend (Sándor E.) a másik Leonora, e kettőre fordità legtöbb gondját s főleg ez utóbbira legszebb költői tehetségét. Leonora szerepe igazán szép, nőies is, költőies is és mindenekfölött az általános emberi vonások igen sikerült összetétele. Ezen egyetlen alak főleg oly jeles személyesitővel, mint a tisztelt művésznő, képes a darab iránt teljes érdeklődést tartani fenn egész az ő halálaig. Mi valóban örvendünk, hogy a tisztelt művésznőhöz szerencsénk volt, s a közönség meleg rokonszenvének kifejezést adandó a II. felvonás után egy tiz tagu küldöttség által még egy vendégjátékra kérte föl, mit ő szivesen meg is igért — ez szombaton fog lenni, ugy hisszük, zsúfolt ház előtt a hármas családásnak teljes betetőzéséül.

Még csak azt jegyzem meg, hogy remélem, miszerint a tisztelt művésznő, ki bensőségteljes és élethü ábrázolásával, a jelenleg szereplő drámai művésznők közül, csak igen kedveseknek enged elsőséget — máskor is szerencséltetni fogja városunkat, hol ezután mindig szives fogadtatásra talál.

L.

Az egyetemi jubilaeum.

Az egyetem ujjáalakittatásának százados évfordulója alkalmából a tudomány-egyetem a Hungária szálló sátorral boritott udvarán tegnap délután fényes lakomát rendezett. Az udvar pompás étkező teremmé volt átalakitva; a háttérben és minden ablakfülkében impozáns, déli növény csoportozatok voltak berendezve, a középen pedig szökőkut lövelte tányéralaku vizsugarait. A társaság már 3 és fél órakor gyülekezett s igen élénk hangulatban volt. Emlegették a délelőtt lefolyt ünnepies közgyülést s a nap egyéb érdekes eseményeit.

A lakoma a legzamatosabb magyar kedélyességgel folyt le. József főherczeg igen élénk társalgásba merült Koburg herczeggel, Tiszával, Ráth Károlylyal s többi szomszédjaival az ételeket, különösen a pezsgőt jó izüen dicsérte.

Az első pohárköszöntőt dr. Margó Tivadar mondta ő felségére a királyra. Köszöntője után fölhangzott a riadalmas éljen s azután minden perczre jutott egy-egy hosszabb-rövidebb asztali üdvözlő beszéd. Greguss Ágost, a bölcseleti dékán, Rudolf trónörökösre és királyi arájára emelte poharát. Utánna Lenhossék József prorektor József főherczeg ő cs. és kir. fenségére. Breznay az országházra. Rövid szünet után Rupp, az orvoskari dékán, a kormányférfiakra. A jogkari dékán helyett dr. Apáthy István a herczegprimásra.

A tiszteletbeli tudorokat a lakomán dr. Sághy Gyula avatta föl az alább következő köszöntővel:

„A tudományegyetemek hagyományos joga tiszteletbeli tudorokat nevezni, ritka becses eszköz arra, hogy nagyérdemü férfiakat szorosabban magukhoz füzhessenek és czáltal saját hirüket és tekintélyüket is jelentékenyen fokozhassák.

Tudományegyetemünk százados jubilaeumi ünnepének alkalmát örömmel ragadta meg a fényes nevü, tudományos és hazafias érdemekben egyaránt diesférfiak egész sora irányában ezen saját részéről nyujtható legmagasabb tudományos elismeréssel adózni; mi által nemcsak a mai nevezetes ünnepélynek jelentőségét és fényét, de egyszersmind saját tudományos értékét és dicsőségét is előkelő módon öregbitette; mert ama nagyszerü diecskoszorunak pompásan ragyogó ténye, mely érdemdus homlokaikat övezi, átsugárzik róluk, mint immár egyetemünk tagjairól, erre magára is.

Ezen kiváló férfiakat, kiknek nevei tudomány-egyetemünk dicső történetének egyik legfényesebb lapját fogják mindenkor ékiteni, mint legfelsőbb jóváhagyás mellett egyetemünk tiszteletbeli tudorait, van szerencsém ennek nevében ezennel üdvözölni s poharamat az ő jólétükre emelni, forrón óhajtván, hogy a gondviselés őket, egyetemünk, egyszersmind nemzetünk mindannyi méltó büszkeségeit, tudományegyetemünk dicsőségére s édes hazánk javára sokáig — igen sokáig éltesse! Éljenek!“

Általános érdeklődés mellett szólalt föl dr. Télffy Iván. Mindenki azt hitte, hogy görög nyelven fog szónokolni; nagy volt azonban a családás és meglepetés, midőn Télffy elkezdett latinul beszélni.

Alig csillapodott le a derültség, midőn Klinger a hittankari prodékán hangja zengett végig a teremben. Felköszöntőjét adjuk:

„Nemzetünk a müvelt nemzetek közt számra nagyon igénytelen helyet foglal el s utalva van az összetartásban rejlő erő által pótolni a számhiányt. E meggyőződés inditotta a kolozsvári egyetemet, hogy egy tekintélyes számu küldöttség által fejezze ki a mai ünnep alkalmából öregebb testvére iránti szivélyes üdvözletét s ez által bebizonyitsa, miszerint kész felséges urunk s királyunk magasztos jelmondatához képest: „viribus unitis“ egyesült erővel öregebb testvérével együttesen nemzetünk müvelődésén munkálkodni. Legyen ezen egyesült munkálkodás sikeres, legyen hazánkra áldásos, hogy igy a tudomány által elmét elméhez, szivet-szivhez kötve győzze meg a magyart, hogy csak összetartás, kitartó együttes munkálkodás képes őt a müvelt nemzetek közt fenntartani s jövőjét biztositani. A kolozsvári egyetem tisztelt küldöttségét a többi főtanintézetek itt jelenlevő tisztelt képviselőivel egyetemben az Isten éltesse!“

Az ifjuság nevében Molnár Imre orvostanhallgató szólalt föl s a rektorra és tanárokra emelte poharát.

Dr. Hoffmann Pál tanár zárta be a bejelentett pohárköszöntések sorát, emelve poharát az egyetemi ifjuságra.

Utána Szász Károly, a pohárköszöntések nagymestere foglalta el mindnyájunk figyelmét. Erős pathetikus hangon szavalta a következőket:

„Az egyetem vendégei iránt kivánta tiszteletét kitüntetni s igy természetes, hogy a toasztok sorából maga az ünnepély tárgya, az egyetem, kimaradt. Én az önök engedelmével magáért az ünnepélynek tárgyáért, a budapesti tudomány-egyetemért kivánom poharamat emelni, mely Mária Terézia alatt történt ujjászervezésének századik, Pázmány Péter alapitásának kevés évek mulva 250-ik emlékünnepét üli. Az egyetemért emelem poharamat, mely a tudomány mivelődésének fáklyavivője hazánkban egy század s illetőleg majdnem harmadfél század óta; az egyetemért, mely mai rektorában, hatóságában, vezérlő férfiaiban és tanáraiban méltó az ország tiszteletére; az egyetemért, mely fiatalságában, hallgatóiban a jövő reményét képezi, mely ma száz és máskor kétszázötven esztendőre még dicső, még virágzó leend, a budapesti egyetemért és annak jövőjeért emelem poharamat..“

Végül Szász Béla, a ki elől Szász Károly elhalászta a pacsirtát, lelkesült szavak kiséretében dr. Pauler Tivadarra ürítetette poharát.

Már akkor oly határtalan derült hangulat uralkódott a kedélyeken, hogy több felszólalást mégkisérleni igazán vakmerőség lett volna. A kitünő szivar füstje rég összekeveredett azzal a rózsaszinü füsttel, a minőt minden jó lélek szokott látni, midőn egy epikuri lakoma ostorhegyét pattogtatja.

József főherczeg ő fensége 6 óra után három perczczel egy kézintéssel jelt adott a fölkelésre s a következő pillanatban a fölkelés oly általános volt, hogy ő fensége azonnal kocsiját rendelte elő s Koburg herczeg, Tisza Kálmán, Szende Béla, Orczy és Bedekovich kiséretében elhagyta a hotelt.

A társaság némi töredéke még 7 óra felé is vidáman mulatott.

Az ünnepélyességek a vigadó termeiben nyertek befejezést. A báli és hangverseny időszak óta csöndes falak élénk zenétől és vidámságtól viszhangzottak ismét s a komor lépcsőkön friss élet zaja zsongott. A báltermek valódi lugasokká voltak varázsolva. A bálasszonyok rendes trónját Titánia berkévé büvölték, melyben délszaki növények, dús pálmák, pinceák, azáleák, cyprusok, olajfa és borostyánbokrok levelei-lombjai hajoltak egymás fölé. Az első emeleti fal fenyő láneczokkal volt boritva, középen a magyar koronával, két oldalról pedig a város és az egyetem czimereivel. Az ajtó közök peremére virágkosarak fonódtak s azokból gyönyörü diszvirágok függtek alá. A zenekarok karzatán balról egy katonai zenekar, jobbról pedig Rácz Pali czigánybandája foglalt helyet. A vállszalagos rendezőség már kilencz órakor sorakozott a lépcsőkön és a termek bejáratánál. A báli vendégek azonban szokatlanul későn érkeztek.

Tiz óra után 28 perczczel jött a hir, hogy József főherczeg ő fensége megérkezett. A három bálasszony: gr. Andrássy Aladárné, gróf Zichy Nándorné és Blaskovich Miklósné a külső lépcső fokáig ment a fenséges pár elé s udvari szertartás szerint mindahárman mélyen meghajoltak ő fenségeik előtt. Klotild herczegnő, ugyszintén a vele együtt érkezett Koburg herczegnő a három lady patronessenek szivesen kezet nyujtott s rövid üdvözlés után a magas vendégek a Rákóczy-induló és a közönség lelkes éljenzése mellett bevonultak a terembe.

József főherczeg ez alkalommal honvédtábornoki egyenruhában jelent meg.

Klotild főherczegnő világos selyem ruhát viselt.

Koburg herczeg huszárezredesi ruhában jelent meg.

Az egyetemi tanárok dr. Margó Tivadarral élükön csaknem kivétel nélkül megjelentek.

A táneczosnők. — összesen harminczketten, — szinte megfeledkezni látszottak arról, hogy forró tavaszi est van, a jubilaeum örömére oly elevenséggel és tüzzel lejtették az első csárdást.

A táneczkedv még éjfél után sem apadt. József főherczeg és Klotild főherczegnő, Koburg herczeg és Lujza herczegnő nagy érdeklődéssel kisérték a keringő párokat s csak az éj késő óráiban hagyták el a termet, a mi zajos tüntetésekre adott ismét alkalmat, a lelkes fiatalság mindent elkövetett, hogy kifejezze legbensőbb hódolatát és ragaszkodását a főherczeg és fenséges neje iránt.

Sennyei beszéde választóihoz.

Sennyey Pál tegnap érkezett Pozsonyba mandátumának átvétele végett. A pályaudvarnál nagy lelkesedéssel s ünnepélyességgel fogadtatott. Az összesereglett választók nevében Kurcz intézett hozzá üdvözlő beszédet, mire Sennyey néhány szóval megköszönte a szives fogadtatást. Sennyey ezután négyes fogaton megindult szállása felé, követve beláthatlan hosszu kocsisortól. Utközben az éljenző lakosság sorfalat képezett.

Délután 3 órakor a választók népes gyülekezetébe, mely a redout teremben tartatott, küldöttség által meghivatott. Megérkezésekor viharos éljenzéssel fogadtatott.

Záborszky választási elnök hosszabb beszéd kiséretében átnyujtotta neki a képviselői mandátumot, a választó polgárok nevében köszönetet mondva Sennyeynek az egyhangulag felajánlott mandatum elfogadásáért. Záborszky beszéde további folyamában kiemelte, hogy e választást az egész ország közhelyeslése kisérte: nem kiván Sennyey-től részletes programmot; megemlékezik a kerület volt képviselőjéről, Szlávyról, ki Sennyey-ben méltó utódot talált. Végül ajánlja Pozsony városának érdekeit Sennyey figyelmébe.

Sennyey a hallgatóság feszült figyelme közt tartott beszédének érdekesebb részét az képez, melyet német nyelven mondott. Ezen beszéde a következőkép hangzik:

Mélyen tisztelt gyülekezet:

A tisztelt választási elnök ur oly szives volt kijelenteni, hogy nem várnak tőlem programmbeszédet. Fogadják ezért köszönetemet. Remélem és óhajtom, hogy folytonos és gyakori érintkezés által, melyre minden alkalmat felhasználni fogok iparkodni, a viszony köztünk oly összetünk nem lesz, hogy politikai jelszavaknak köztünk nem lesz helye. (Éljenzés!)

Hozzá hizeleg nekem az, hogy önök előtt uraim az én nézeteim, melyeket több alkalommal nyilvánosan kifejtettem, legalább főbb vonásaikban ismeretesek. (Ugy van!) Ma is szilárdan ragaszkodom e nézeteimhez. Ma is megvagyok győződve közigazgatásunk minden ága megjavitásának kikerülhetlen szükségességéről. (Élénk éljenzés.) Ma is érzem szükségességét annak, hogy az országgyülés mindkét háza reformáltassék. (Hosszas, tartós éljenzés) s még ma is hivének tartom magamat a rendezett állami háztartás alapelveinek, mindazon következményekkel, melyek ebből folynak s öntudatos s önkénytes önkorlátogatással s az elérni szándékolt czélok józan mérséklésével (Éljen.), az eszközök gondos kiválasztásával s azoknak szerény erőnkhöz s viszonyainkhoz való összhangzásba hozásával. (Élénk éljenzés.) S mindenekelőtt uraim meg vagyok győződve, hogy a főfeladat a nemzeti jólétet, az állam s az állampolgárok üdvét emelni, s az állampolgárok tulhajtott megterhelésén könyiteni s szakitani a fiskális kiméletlenségnek szerintem káros rendszerével. (Hosszasan tartó tüntetésszerü viharos éljenzés.)

De uraim nem hallgathatom el, hogy mióta e nézeteket kifejeztem, a közviszonyok sok tekintetben sulyosabbakká lettek. Sok elmulasztatott, még több szerencsétlenül oldatott meg, állami pályák alkottattak, melyek most sulyos teherrel járnak, s melyek többé nem ignorálhatók. Nevezetesen közterheink jelentékenyen szaporodtak, a közjólét, a kedvezőtlen viszonyok, s a sors megpróbáltatásai folytán, melyekkel az ország egyes részeit meglátogatta, jelentékenyen csökkent! (Nagyon igaz! Felkiáltások). Ma azt igérni, hogy könnyü és gyors javulás lehetséges, vétek lenne. (Helyeslés.) Azt hiszem, hogy a gyógyászatban sincsenek általános gyógyszerek s a politikában nincsenek panaceak. Az, ki állitani merészelné, hogy az egyedüli hatásos gyógyszer birtokában van, s hogy ezzel a mai borus kilátásokat holnap rózsaszin fényben tüntethetné elő, az önmagát is és másokat is megcsalna. (Élénk éljenzés.)

A jobbulás útja igen nehéz s igen hosszú. Kemény s hosszadalmas munkának küzdelmeknek s nélkülözéseknek hosszú pályája áll előttünk, hogy nemzeti s anyagi lételünknek csak mindennapi szükségleteit is fedezhessük. (Éljen.) Komoly kognosztikum az, melyet önök elébe állitok, de az igazság s őszinteség sarkal engem erre. De a tartós, szünetnélküli folytonos munkának nehéz kemény pályája s nem csak az egyesek munkája. Mert én nem tartozom azok közé, kik kiválóan a néphez szólnak: „Dolgozzál, türj és szenvedj!“ (Éljenzés.) Én azt vélem, hogy az államnak, a törvénykezésnek, a társadalomnak, a testületeknek, az egyleteknek s az egyeseknek egyesült munkálkodása kivántatik meg ahhoz, hogy az egyes polgárok munkája úgy gyümölcsözzék, hogy a közjólétet biztosithassa. De épen azért uraim, mert az út nehéz és hosszú s mivel a javulás távoli kilátásban van, a törvényhozás minden tagja kötelességének tartom, bármely párthoz tartozzék is, vagy pedig mint az önök kegyes engedelméből én, mentve lévén a párttekintetek minden kötelezettsége alól, — kövesse csak saját meggyőződését. (Élénk helyeslés)., — mondom — kötelességének tartom mindenkinek, hogy sürgetve és kérve hasson a kormányra és a törvényhozásra, hogy ezen hosszú és fáradságos munkának pályája ne darabonként meg-megakasztva mint most, hanem végre egyszer tervszerüleg és rendszeresen (tüntető tetszés-zaj) méltó komolysággal, kitartó és ernyedetlen buzgalommal megkezdessék, fokonként végrehajtassék és végczéljához vezettessék (hosszantartó éljenzés) és csak azután leend talán lehetséges, hogy utódaink azon megnyugtatást fogják élvezni, hogy mai munkánk és nélkülözéseink gyümölcseit szedhessék. (Éljen.)

Valóban uraim ezen nehéz és terhes pályán a közvéleménynek nagy és magasztos feladat jutott. A közvéleménynek nyilatkozzék az akár a választók gyülekezetében, — akár a törvényhatóságok és testületek ülésteremében, egyletekben vagy a napisajtóban: feladata mindig az lesz, hogy határozólag és felvilágositólag hasson a tényezőkre, ha egyrészt a vérmes követelményekkel várakozásukkal szemben állást foglal, ha türelemmel, de komoly elhatározottsággal ragaszkodik a fennálló alapelvekhez és mindenekelőtt a tárgyi indokokat helyezi előtérbe: akkor uraim az objektiv és tárgyi érdekek harcza annál hatályosabb lesz, és higyjék el uraim az elismerés és siker mérlegserpenyője azon oldalra fog hajlani, hol a közérdekek a legjobban megóvatnak. (Éljen).

Köszönettel tartozom a tisztelt választási elnök urnak azon szives szavaiért, melyeket hozzám intézett, köszönetemet fejezem ki önöknek uraim azon helyeslésért, melylyel az ő szavait kisérték és osztozom a tisztelet érzetében és a szives megemlékezésben, melyet a t. elnök ur elődöm és tisztelt barátom a jelenlegi közös pénzügyminiszter (Kiáltások: Éljen Szlávy!) iránt kifejezett. Mindazon kérdésekben, melyek e várost s annak polgárságát — nézetem szerint az ország egyik hatalmas tényezőjét — érdeklik, iparkodni fogok megismerkedni az önök nézetével és véleményével. (Élénk éljenzés.)

S ma már nincs egyéb hátra, minthogy kijelentsem önöknek, mennyire hálás vagyok a kitüntető megválasztatásért, s mennyire le vagyok kötelezve a meglepő barátságos fogadtatásért. Beismerem, hogy meg voltam lepve, midőn egész váratlanul azon nem keresett ajánlatukat vevém, hogy fogadjam el a mandatumot. Ma megvallhatom, hogy az örömteljes meglepetéssé vált (hosszantartó éljenzés.) Ma csak hálámat róhatom le önöknek, de egyszersmind kinyilatkoztatom azon szilárd elhökélésemet, hogy mindent el fogok követni, hogy bizalmukat igazoljam s jövőre is biztositsam. (Szünni nem akaró viharos éljenzés.)

A TÖRVÉNYHATÓSÁGOKBÓL.

Kolozsmegye köztörvényhatósági bizottságának folyó hó 24 én d. e. 10 órakor fog megtartatni tavaszi rendes közgyülése.

Ezen közgyülés tárgyai:

I. Kormányleiratok és rendeletek és pedig:

1.) A nmltsgu magy. kir. belügyminiszter urnak

a) mult évi 46,313. sz. a. kelt válasz leirata az uj házszámazás tárgyában tett feliratra.

b) mult évi 50,266. számu leirata a gyámság- és gondnoksági ügyekről szóló 1877. évi XX-ik t. cz. 291. §-ban érintett felelősség meghatározása tárgyában.

c) mult évi 50,467. számu leirata a szülészeti szabályrendelet módositása iránt.

d) mult évi 53,585. számu leirata a községi és körorvosok anyagi helyzetének javitása tárgyában teendő véleményezés iránt

e) idei 288. eln. számu leirata, mely mellett megküldeni méltóztatik a Zsukán Zaharia apahidai községi birónak legkegyelmesebben adományozott ezüst érdemkeresztet.

f) idei 4022. szám a. kelt leirata a községi tisztviselők ellen I-ső fokban hozott fegyelmi határozatok elleni felebbezések iránt.

g) idei 4282. sz a. kelt leirata a volt Dobokamegyei vagyon belügyminiszteri felügyelet alatti részének a közigazgatási tisztviselők nyugdijalapja javára leendő forditás iránt.

h) idei 4365. számu rendelete a segédszolgabirák által teljesitett hivatalos utazások dijjazása tárgyában.

i) idei 7818. számu leirata a gyámpénztári tartalék alapról szerkesztett szabályrendelet iránt.

k) idei 13,320. számu leirata B.-Hunyad község 1867—1872. évi zárszámadásaira vonatkozó közgyülési határozat ellen beadott felebbezésre.

l) idei 17,850. számu leirata a törvényhatósági bizottság kiegészitése iránt.

m) idei 18,126. számu leirata az Orbán Sándor volt megyei ellenőr által le nem tett tiszti óvadék tárgyában.

2.) A nagyméltóságum. kir. közmunka és közlekedési minister urnak:

a) idei 1642. számu leirata, melyben tudatni méltóztatik, hogy gróf Schweinitz Gyula és Horovitz Sámuel urak kérésére a királyhágón inneni részekben több rendes vágányu vicinalis s ezek között a ludas-beszerczei vasutvonalra az előmunkálati engedélyt megadni méltóztatott.

b) idei 3927. számu leirata a volt Dobokamegyei vagyon felügyelete alatti részének a közigazgatási tisztviselők nyugdijalapja javára leendő átengedése iránt.

c) idei 3329. számu leirata a nagykapusi hidnál szükségessé vált kisajátitás tárgyában.

d) idei 5461. számu leirata a vizi ügyekbeni tárgyalási költségek iránt.

e) idei 5622. számu leirata az apahida-sz. régeni államut M.-Örményes — királfalvi szakaszának kiépitése tárgyában.

f) idei 6352. számu leirata, melyben tudatni méltóztatik, hogy gróf Bethlen István és gróf Schweinitz Gyula urak kérésére egy M.-Vásárhelytől a tervezett m-ludas-beszterczei vasutvonalig vezetendő vicinalis vasutvonalra az elő: munkálati engedélyt megadni méltóztatott.

3) A nagyméltósagu m. kir. földmivelés ipar- és kereskedelmi miniszter urnak.

a) idei 1790. számó leirata, a postai küldemények kézbesitése tárgyában alkotott szabályrendelet iránt.

b) idei 254. számu leirata az apahidai állatszemlélő bizottság vasutoni utazása tárgyában.

II. A közoktatási bizottság féléves, jelentése

III. Alispán jelentési.

IV. Az árvaszéki elnök jélentése

V. A főorvos jelentése.

VI, Állategészségügyi jelentés-

VII. Az igazolóválasztmány jelentése.

VIII. A számonkérő-szék jelentése.

IX. Szentesitett törvényczikkek bejelenfése

X. A kebli pénztár mult 1879. évi zárszámadásainak felülvizsgálata.

XI. Választások és pedig:

a) egy kebli pénztári ellenőr-

bl az árvaszéki ülésekbeni részvételre egy kiküldött;

c) az adófelszólamlási bizotságba egy tag;

d) az állandó választmányba 2 tag.

XII. Törvényhatósagi átiratok.

XIII. Más hatóságok átiratai.

XIV. Kebli ügyek.

XV. Községi ügyek.

XVI. Egyesek kérelme.

XVII. Indltványok.

Torda-Aranyosmegye közig. bizottsági gyülése.

(Vége.)

A főorvosi jelentés szerént a mult hó közepén a toroczkói és topánfalvi járás több községében az u. n. „kolumbácsi legyek“ mutatkoztak s a hassznos házi-állatok között Topánfalván, Lupsán, Bisztrán, Szártojon érzékeny pusztitást tettek.

Az árvaszéki elnök Tarsoly Gábornak havi jelentése szerént: a mult hóban beadványi jkönyvre jött 627 ügydrb, melyek mind elláttattak. Május 1-én a gyámság alatt álltak létszáma tesz 7945, a melyből mult havi szaporodás 69. A gondnokoltak létszáma máj. 1-én tesz 46, máj. 1-én teljesen vagyontalan árva van 384. A vagyoni állást illetőleg: 1) az egyes árvai pénztár máj. 1-én tesz 35,027 frt 91 és fél krt, 2) az összesitett pénztár pedig 2825 frt 19 és fél krt.

Kir. adófelügyelő Soltész Sándor havi jelentése jelenleg sem lepett meg azon hirrel, hogy megyénknek adóhátráléka „semmi“, vagy „nagyon kevés“ s igy az adózási viszonyok javultak volna, mert az adófelügyelői jelentésekben foglalt folytonos adóhátráléki kimutatásokból már rég azon quasi meggyőződés érlelődött meg bennünk, hogy mentől inkább halad a világ és szaporodnak ezáltal a szükségletek, az adózási viszonyok is progressive annál inkább rosszabbá válnak.

Az adófelügyelői jelentés szerint: a márcz. hó végén fennmaradt adóhátrálék tesz 185,876 frt 9 és fél krt, ehez hozzáadva a f. é. 2-ik év negyedére eső részletet 94,644 frt 32 krt, összes tartozás 280,520 frt 41 és fél kr. Erre a f. év apr. havában befizettetett 15,837 frt 79 kr, marad hátrálék 264,682 frt 62 és fél kr. Összehasonlitva a f. év ápr. havi befizetést a mult év hason havi befizetéssel, a f. évre az eredmény 5176 frt 67 és fél krral kedvezőtlenebb.

Kir. tanfelügyelő Moldován Gergely jelentéséből kiemelem az egerbegyi községi képviselet és az odavaló ref. egyház között a községi leányoskola kérdésében kelt s megerősités végett a közig. bizottsághoz felterjesztett szerződéses ügyet, a mely szerződés a községi leányoskola absorbeálását czélozza azon okból, mert ez magát egyedül nem tarthatja fenn, s igy ér-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

dekében áll a községi leányoskolának az ev. ref. egyházi leányoskolába beléolvadni s a felekezeti jelleg felöltésével magát csakis kizárólag az egyházi képviseletnek alávetni, s tantervül is az egyházkerületi tanács által kiadott tantervet fogadni el. A közig. bizottság a szerződést nem fogadta el; hanem megbizást adott kir. tanfelügyelőnknek, hogy a két oskola egyesitését a törvény fenntartása mellett kisértse meg.

Kir. ügyész Csekme Béla havi jelentéséből kiemelem, hogy a mult hóban a tordai kir. székhez 19 büntetésre méltó eset lett bejelentve, ugyanis: 8 lopás, 5 gyújtás, 3 s. testi sértés, 3 csalás, 1 emberölés, 1 sikkasztás.

Utolsó referens Veisal Antal, a mult havi posta- és távirdai ügyről referálván, jelentéséből a megye területén levő postahivatalok mult évi forgalmát illetőleg kiemelem: a megye területén van 11 postahivatal, a melyeknek jövedéki bevétele volt 9831 frt 13 kr, a mely összehasonlitva az 1878-ik évi eredménnyel, 11,805 frt 89 kr mutatkozik, kevesebb a f. évre 1974 frt 76 kr, a fenntartási költség volt 10,420 frt 54 kr, (a mult 1878-ik évben 10,523 frt 20 kr) Összehasonlitva az 1879-ik évi jövedéki bevételt a fenntartási költséggel, mutatkozik több kiadás a mult évre 598 frt 41 kr.

Ülés vége d. e. 11 órakor.

Torda, 1880. máj. 12.

N. A.

A magyar zarándokok a pápánál.

A pápához zarándokolt magyarok f. hó 10-én fogadtattak Rómában. Lonkay tartotta a beszédet, beszéd után, mint a szintén jelen volt Schaeffer Antal pap s országgyülési képviselő irja a „M. Állam"-nak — átadattak a szeretetadományok, melyeket Petykó Elek t. kanonok s uj bányai esp.-pléb. és Schaeffer Antal orsz. képviselő arany tányérokon tartottak. Igen érdekes volt a kisebb adományok átadása, a hogyan azokat Lonkaynk a pápa folytonos tetszésnyilvánitásai közt magyarázta. „Ez a tizenegy darab arany — mondá vezetőnk, Gyurcsánszky József magyar plébános alapitványának első évi kamatja — és megismertette a jeles alapitványt, mire a pápa tetszéssel mondá: Ecce, tales habetis parochos. „Ez a magyar arany egy szegény szerzetes küldeménye, ki évekig magyar gyóntató volt itt a szent Péter basilicájában. Ezt a harminez frankot az itt jelenlevő orvos ur szedte össze adományocskákból utraindulása előtt. Ezen nagy drb arany (az első franczia respublica 40 frankos arany) forradalmi pénz — „Hogyan, forradalmi pénz?" — kérdé a szent atya. „Igen, felelé Lonkay, ez forradalmi pénz, s én azt olyképen anom át, hogy a mint irva van: In nomine Jesu omne genu flectatur, coelestium, terrestrium et „infernorum," ugy Jézus földi helytartója előtt hódoljon meg setétség hatalmainak aranya is." „Ez végül a keresztény magyar államot eltüntető magyar arany. Szentséges Atya! a Boldogságos Szüz, „Patrona Hungariae" képével, stb. stb. A pápa látván, hogy Lonkay kezében iratot is tart, maga mondá: „Add ide feliratotokat s átvevén azt, fölemelkedett trónjáról és tartá latin nyelven azon atyai szózatok egyikét, melynek rövid kivonatolását is alig merem megkisérleni „Nagy és édes örömmel tölt el Minket — mondá körülbelül — ezen magyar zarándoklatnak Előttünk való tisztelgése. Minden nemzetbeli zarándoklatoknak ide özönlése nem uj s ritka dolog; de magyar zarándoklatot még mindeddig nem láttunk; azért annál élénkebb most örömünk, hogy titeket, kedves fiaim, trónunk köré gyülve látunk." Élénken méltatta ezután a magyar nemzet vallásosságát azon ős idő óta, melyben sz. István azt az apostoli Szentszékkel oly szoros frigybe hozta." A ti elődeitek, szeretett fiaink, mindig hódolattal viseltettek ezen Szentszék iránt, a Mi elődeink pedig mindig szerették s nehéz időkben mindig segitették is Magyarországot. Igyekezzetek a vallásos ösök nyomdokaiban járni. Szeressétek buzgón a hazát, de mindig kössetek össze a hazaszeretetet a vallásosság szent érzésével, s legyetek meggyőződve, hogy mennél vallásosabbak lesztek, annál igazabban és gyümölcsözőbben fogjátok szeretni a hazát." Megköszönte szivből a fiui szeretettel hozott adományokat s adta szive teljéből az apostoli áldást először is, amint a szónok kérte, Magyarország királyára stb. stb. Ezután trónjára ült s mondá Lonkaynak: Tu, ductor peregrinationis, praesenta Mili omnes. És következett a névszerinti bemutatás, mindenkinek láb-és kézcsókra bocsáttatásával s megáldatásával. Mindenkihez érdekes atyai kérdéseket intézett, Molnár Bertalan kanonokkal örömest beszélt olaszul. Ezután tartott hosszabb olasz beszédéről, melyben biboros herczegprimásunkról is dőven és kedvesen emlékezett, időrövidség miatt másokra hagyom a részletes ismertetést. Midőn Lonkay a Nyitrai esperest, Nécsei Endre urat bemutatta, a pápa is, Bartolini bibornok is megjegyzé: Ah, Roskoványi est tuus episcopus.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

Folyó évi május 14-én egy gyujtási bünpörben tartott végtárgyalást törvényszékünk. Elnökölt: Albach, birák voltak: Fehdenfeld, Nesztor, — ügyészség részéről: dr. Biró.

Vádlottak: Kukolás Gligor és Popp Szimion szászpénteki földészek. A vádriat szerint az a vád terhelte őket, hogy első vádlott 1880. január hóban a sz.-pénteki falusbiró, Ripean Demeternek két kazal szalmáját, ezt megelőzőleg pedig a határon, 4 boglya szénáját, végül ugyanezen évben Papp Timoftei jegyzőnek három boglya szénáját, második vádlott biztatása és fölbujtása következtében felgyujtotta. Kukolás Gligor töredelmes beösmerő vallomást tett; felhozta, hogy a tényre csakis Popp Szimion biztatása és pénzbeli igérete következtében vetemedett; második vádlott tagadta, hogy a gyujtásra ő csábitotta első vádlottat. Kir. ügyéz véginditványában a legnagyobb részletességgel állitotta össze bizonyitékait második vádlott ellen. Kit terhelt vádlott társának határozott vallomása, több tanu által bizonyitott azon ténykörülmény, hogy a vizsgálatot igyekezett meghiusitni, rá akarta birni első vádlottat, hogy ellene tett terhelő vallomását vonja vissza, hogy neki érdekében állott Kukolás G.—t gyujtásra csábitni, minthogy a felgyujtottak iránt ellenséges indulatot táplált — hogy még mást is igyekezett a gyujtásra rávenni, bárha ez nem sikerült.

A törvényszék a közvádló inditványa alapján, mindkét vádlottat: gyujtási bűntényért 5 évi sulyos börtönre itélte.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A „Figyelő" czimü irodalomtörténeti közlöny májusi füzete a következő érdekes hatalommal jelent. Dr. Bayer Ferencz „Irodalomtörténetünk legujabb kora honnan számitandó" czimü czikkében érdekesen okadatolja azon véleményét, hogy az irodalom legujabb kora nem Bessenyeitől, kinek művei csak kis körre hatottak, hanem Dugonics „Etelkájától" számitandó, mely regény valóban korszakot alkotott az irodalomban, és annak oly közönséget hóditott meg, mely addig magyar irodalomról tudni sem akart. E fejtegetést követi Agáczy Norbert nem kevésbé érdekes széptani fejtegetése a „Délibábok hőséről". Endrődi Sándor tüzetesen foglalkozik Dugovics fentemlitett regényével. Dr. Jancsó Benedek pedig folytatja Pereszténvi Pál nyelvtudományáról szóló értekezését. Nem kevesebb alapossággal és nagy tudományos apparatussal értekezik Csaplár Benedek Révainak irodalmi zsengéiről. Végül pedig a szerkesztő Abafi Lajos ujabb adatokkal és uj szempontból világitja meg Kármán József életét és Markovicsnéval folytatott szerelmi viszonyát; érdekesen mutatja ki Kármán leveleiből azon időt, a midőn „Fanny hagyományait" irhatta. A füzetet bezárja id. Szinnyei József kitünő repertoriuma, valamint, a „Figyelő" VII és VIII kötetéhez tartozó névmutató, mely e folyóirat tudományos használhatóságát tetemesen fokozza. Bárha példáját más folyóirataink is követnék! A boritékon értesiti a kiadó Aigner Lajos a közönséget, hogy ezentul minden kötethez, sőt ha a növekvő pártolás engedi, minden füzethez csatolja a „Figyelő" egy-egy munkatársának vagy régibb irónak fénnyomatu arczképét vagy autographját, — és azok számára, kik a lap 1880 folyamára előfizetnek, az előbbi köteteket fele áron adja. Figyelmeztetjük erre kivált a casinokat és társas köröket, kik hivatva vannak oly közlönyöket támogatni, a melyek járatása egyesekre nézve talán terhes lenne.

Kivonat a „Budapesti Közlöny"-ből.

Árverések. Dutzu Mikós 965 frtra b. ingtl. maj. 29-én Földváron, Kovács Elekné 4274 frt 50 krra b. ingtl. jun. 4-én Ködmönösön, Lutsch Mihály 674 frt 19 krra b. ingtl. máj. Sz.-Dályán, Simén György 1200 frtra b. ingtl. jul. 3-án Kelementelkén, Bereczki Benedek 437 frtra b. ingtl. jun. 23-án Harasztkereken, Biró László 740 frt 80 krra b. ingtl. jun. 22-én Kolozsvártt árvereztetni fognak.

NAPI HIREK.

Helyi hirek.

— **A keleti vasútnak** megváltozott menetrendje következtében lapunk legközelebbi száma ünnep harmadnapján délután 5 órakor jelenik meg, s ezután rendesen ugyanezen időben kerül ki sajtó alól.

— **Majális-krónika.** Az iparos-egylet f. hó 17-ikén tartja igen látogatottáak igérkező majálisát. Az orvostanhallgatóké 22-ikén, esetleg 29-ikén; a fiatal emberek társas-estélye 29-ikén, esetleg 31-ikén; a román Julia-egylet 30-ikán az ev. ref. főtanodáé junius 2-ikán, a r. kath. főgymnasiumé junius 3-ikán; a tüzoltóegyleté junius 5-ikén.

— **Kacsatenyésztés.** A „Magyar Polgár" pénteki számában azt állitja, hogy egyik hirünk kacsa volt, mivel a fiatalemberek májálisának kezdeményezői mikor neveiket mi hoztuk nem voltak rendezők. Ezen nevezetes kacsa születésének története a következő: a kezdeményetők egy egészen szükkörü májálist akartak rendezni, s igy természetesen ők lettek volna a rendező bizottság is, miután azonban az érdeklődésből meggyőződtek hogy nagyobb méreteket kell adni a mulatságnak, többen értekezletre hivattak, s igy alakult egy nagyobb uj rendező bizottság. Ez a kacsa története ha azonban kacsatenyésztésről beszélünk, a „Magyar Polgár" mindjárt a következő ujdonságban azt hirdeti, hogy Minorich Károly fólyó hó 13-ikán felutazott 16-ikán tisztelegni József főherczegnek, József főherczeg pedig, a mint ez előre tudatva is volt, 13-ikán délelőtt fogadta az országos tüzoltó szövetség küldötteit, a „M. P." ezen hire tehát a miénknél inkább beillik legalább egy gácsérnak.

— **A boszu.** A „Kikeriki" ismert bécsi élczlap legujabb számában lerajzolva ábrázolja a boszut, a melyet Bécs városa a magyarokon állott a miatt, hogy Budapest városa nem adott a német szinháznak engedélyt. A képen egy neki rugaszkodott magyar egy nagy seprüvel söpri ki a német szinészeket Budapestről, mig más oldalról a bécsi németek koszorut nyujtanak a kolozsvári derék (tüchtig) séinzszeknek. Bécsben levő szintársulatunk valószinüleg örömestebb elviseli ezt a viczczet, hogy sem a kép másik oldalán nem ugyan seprüvel, hanem befogadva bottal állana velük szemben a bécsi német; mi azonban hogy nem igy történt, azt hisszük nem a bécsiek, hanem szinészeink érdeme. Hadd tetszelegjen magának a német, hogy ő tanit bennünket nagylelküségre, a történelem folyamán ugy sem volt még alkalmunk őt erről az oldalról ismerni.

— **A kolozsvári** sakk-kör. Van szerencsém a kolozsvári sakk-kör t. cz. tisztviselő és választmányi, valamint a kör iránt érdeklődő rendes tagjait a Helty Adolf ur belközéputeza házában (Grand kávéház) az emeleten levő udvarfelőli uj helyiségben a pünkösdi ünnepeken délután 3 órakor megtartandó választmányi ülésre, illetőleg igen fontos értekezletre tisztelettel meghivni. Kolozsvártt, 1880. május 15-én. Elnöki megbizásból: Friebeisz Gyula, titkár.

— **Vitéz kereskedő.** Van Kolozsvártt egy kereskedő, a ki boltja és bora mellett hősi tetteiről ismeretes. A napokban meglepte ismét a világfajdalom, s a „fakilines" nevü korcsmában bőkezüleg mérte magába a bort a kebelében háborgó tűz eloltására. Az eredmény annyira elütött várakozásától, hogy nem birván magával, izre-porra tört mindent a korcsmában, ugyanyira, hogy az egésznek csak a neve maradt meg épen. Itt nem lévén egyéb pusztitni való, az utczára botorkázott s nemsokára egy csapat békésen haza ballagó polgárral találkozott. „Ki vagy?" förmedt a rosszat nem sejtő csoportra, mely igyekezett kitérni előle. A mi vitéz kereskedőnk azonban közelebbről megakarván ismerkedni a társasággal, kezdte az elsőn s derekasan a földre teremtette, aztán a másodikat csipte nyakon, s ugyanezt tette vele, igy sorra az egészet, mig csak a legerősebb, egy daliás ember nem feküdt a földön. Ez végig nézvén társai leterittetését, komolyan neki gyürközött, s aztán — megszaladt. A kereskedő pedig méltóságérzettel lépdelt hazafelé.

— **Az első futárvonat** ma reggel indult el a keleti vasúton. Budapestről nem levén még csatlakozása, kevés számu útazóval, de már Kolozsvártt annyira felszaporodott az útasok száma, hogy itt három waggont kelle hozzácsatolni. Az összeköttetés Hamburgtól Bukarestig, mondhatnók, Európa egyik végétől a másikig, közvetlen s nagyon gyors átszállásokkal történik. s igy remélhető, hogy nagyobb forgalomnak tog örvendeni.

— **Bauer altábornagy**, erdélyi főparancsnok a jövő hó 2-ikán fog Kolozsvárra érkezni, s nagy szemlét fog tartani a kolozsvári katonai állomány felett.

— **Br. Kemény Gábor** ő nagyméltósága, f. hó 24-én érkezik Sepsi-Szent-Györgyre, az ev. ref, kerületi közgyülés elnöki székét elfoglalandó.

— **Az iparos** ifjak egylete a jövő hó 13-án tartja jótékonyczélu zártkörü nyári tánczvigalmát a Molnár-testvérek és a helybeli katonai zenekar közreműködése mellett a lövöldekertben. Ez életrevaló egylet nyári tánczvigalma, mint mindig. ugy most is a legjobbak egyike fog lenni.

— **Uj könyvek.** Megjelentek és szerkesztőségünkbe beküldettek: Törvényjavaslat a volt erdélyi, ugy a volt kraszna-, középszolnok-, zarándmegyei és kővárvidéki területeken a megszüntetett urbéri kapcsolatból fenmaradt jog- és birtokviszonyok rendezéséről, az irtványokról, arányositásról és tagositásról, Kaplány Gézától. Ára 40 kr. Töredék a jövő geologiájából. Az erdélyi földismei viszonyokból kiindulva, irta Foith Károly. A kolozsvári orvos-természettudományi értesitő II. k. I. füzete. Utmutatás a phylloxéra felismerésére és felkeresésére. Irta dr. Szaniszló Albert. Kapható Demjén egy. könyvárusnál Kolozsvártt. Ára 40 kr.

Hazai hirek.

— **Szent István koronája.** Az „Egyetértés" azon sensationális hirére vonatkozólag, mely szerint a Szent István koronája nyomtalanul elveszett, az „Ellenőr"-ben a következőket olvassuk: „Utána jártunk a dolognak, s a legmegbizhatóbb forrásból azon feltétlen biztositást nyertük, hogy az „Egyetértés" hire határozottan téves. A korona, melyet a nemzet majdnem ezredéven át állami életének legfőbb symboluma gyanánt tisztelt, csakugyan Szent István koronája, és ez eredetét semmi tudományos tekintély nem vonta még kétségbe."

— **V-ik közlemény.** A Bolyai Farkasnak állitandó emlékkőre adakoztak 1-ör Tkts. Csiki Lajos könyvárus ur 136-ik számu ivén M.-Vásárhelytt: Báró Bornemissza Pál 5 frt. Paál Gyula tanár 1 frt. Nagy L. Ferencz 50 kr. Ujvárosi Lajos M.-Kapus 1 frt. Gálffy Sándor 1 frt. Csiki Lajos könyvárus 1 frt. Együtt 9 frt 50 kr. 2-or. M. Elekes Pál legfőbb törvényszéki biró ur 124. számu ivén Budapesten: N. N. 1 frt. Antal Géza orvostudor és egyetemi magán tanár 2 frt. Elekes Pál legfőbb törvényszéki biró 3 frt. Együtt 6 frt. 3-or. Mlgs. báró Bánffy Dánielné őnagysága adománya 5 frt. 4-er. M. Koós Ferencz tanfelügyelő ur 99-ik számu ivén: Koós Ferencz tanfelügyelő Brassóban 2 frt. Orbán Ferencz 50 kr. N. N. 10 kr. Valaki 10 kr. Valaki 10 kr. Egy más valaki 10 kr. Ipsilon 10 kr. Zajzon János 30 kr. Jánó Lajos 20 kr. Barabás Sándor 20 kr. Valaki 10 kr. Valaki 10 kr. Valaki 10 kr. Veres Sándor 50 kr. Bedo Dániel 30 kr. X. 30 kr. Botta Anna polg. iskolai tanitónő Fogarason 50 kr. Müller Emilia tanitónő 50 kr. X. Y. Z. 40 kr. Együtt 6 frt 50 kr. 5-ör. A 39-ik számu gyüjtő iven Szakács Mózes tanár Sz.-Udvarhelytt 1 frt. 6-or. Bernádi Dániel gyógyszerész 144-ik számu ivén Bernádi Dániel gyógyszerész M.-Vásárhelytt 2 frt. tanuló fiai: Bernádi György 1 frt. Bernádi Dani 1 frt. Bernádi Lajos 1 frt. Együtt 5 frt. 7-er. N.-Küküllőmegye alispánja t. Apáthi Péter ur 134. számu ivén: Csáti Nagy Károly Segesvártt 40 kr. Kis István 40 kr. Schuller Márton körjegyző 40 kr. Paxi József 50 kr. A segesvári ober markt nachbarschaft 3 frt 41 kr. Unter markt nachbarschaft 50 kr. Spital n. 50 kr. Klein gasse Nachbarchaft 79 kr. Hüllgasse Nachbarschaft 34 kr. 1-te Baergasse N. 84 kr. 4-te Nachbarschaft 30 kr. 6 te Nachbarschaft 8 kr. 1-te Mühlgasse 40 kr. 2-te Mühlgasse N. 10 kr. Unterschääsgasse 5 kr. Együtt 8 frt 95 kr. 8-or. Bihari Sándor 140. számu ivén ujból adakoztak: Felső-Bükki m. Horváth Ferencz ur 2 frt. Molnár Zsigmond ügyvéd M.-Vásárhelytt 1 frt. Együtt 3 frt. Az eddigi gyüjtések egész összege 260 frt 55 kr. Fogadják az igen tisztelt gyüjtők és adakozók a bizottság hálás köszönetét. M.-Vásárhelytt, 1880. máj. 9-én. Bihari Sándor, bizottsági pénzkezelő.

— **Petőfi István hagyatéka.** Kuczkay János szarvasról a következő levelet intézte több fővárosi hirlap szerkesztőségéhez: A nemzet halhatatlan költője, Petőfi Sándor kéziratai iránti általános érdeklődésnek szolgálatot vélek tehetni, midőn a Geiszt Gáspár örökösei tulajdonához tartozó Puszta-Csákón, 1880. évi ápril hó 20-án elhunyt Petőfi István hagyatékáról biróilag fölvett leltárra vonatkozó részének kiiratát szerencsém van itt azon megjegyzéssel beküldhetni, hogy Petőfi Sándor kéz- s egyéb iratai, egy a Geiszt-család által, a nagy költő iránti kegyeletből készittetett értékes fekete bőr tartályban elzárva találtattak, mely tartálynak kivülről alkalmazott aczéllemezen e szavak vésvék: „Petőfi Sándor kéziratai." Petőfi István elhunyta után ugyanis Geiszt Gyula és Gáspár testvér urak, Szénássy Károly budapesti ügyvéd urral, a család jogi tanácsosával egyetértve intézkedtek, hogy Petőfi Sándor kéz- és egyéb iratai s nagybecsü emléktárgyai a hagyatéki biróság intézkedéseig is minden sérelemtől megóva legyenek. Az illetékes szarvasi kir. járásbiróság részéről azután Kontur József kir. járásbiró ur 1100—880. szám alatt hozott végzésében előlegesen e szavakkal: minthogy pedig a végrendelet szerint örökhagyó bátyjának Petőfi Sándornak, a nemzet halhatatlan költőjének kéziratai is — melyek a nemzet emlék-műkincsét képezik — léteznek a hagyatékban, ezen kéziratok kiváló gonddal a leltárba külön tétel alatt fölveendők, hivatalos pecséttel lezárva, a szekrénybe helyezendők", most a leltározás után pedig ugy intézkedett, hogy mindezen tárgyak néhai Petőfi István hagyományosa, a nemzeti muzeum birtokába és tulajdonába késedelem nélkül átszolgáltatva legyenek, ami remélhetőleg pár nap alatt megtörténend. Kuczkay János, ügyvéd, mint Petőfi István hagyatéki tömegének zárgondnoka. A nagyértékü hagyaték tárgyát, 72 drb. részben Petőfi Sándor halhatatlan költőnk kézirataival, részben egyéb tárgyakkal telt fekete bőrdoboz képezi, melynek tetején egy érezlapra e szavak vésvék: „Petőfi Sándor költeményeinek kézirata."

— **A bécsi egyetem** nem tartotta érdemesnek, hogy a budapesti egyetem jubelium ünnepén képviseltesse magát. Egyszerüen a következő, elég rövid és száraz frázisokat irta egy átirat alakjában: „A bécsi egyetem tagjai szerencsét és üdvöt kivánnak a budapesti egyetemnek százados évfordülója alkalmából. Virágozzék tanitóinak tevékenysége és tudománya, és tanitnitványainak száma, szorgalma és sikerei által, virágozzék, mint ápolója a tudománynak, a melyek közös vagyona minden népnek, mely neki hódol. A bécsi egyetem rektora és szenátusa, Brükhe Ernő m. p. e. i. rektor.

— **A kivándorlásokhoz.** A kassai Felv. közl. irja: A helybeli hatóság részéről néhány nap előtt kérdés intéztetett a belügyminiszteriumhoz, hogy tekintve ezen tömeges kivándorlásokat, nem volna-e tanácsos azokat megakadályozni: mire, mint mondatik, oly értelmü válasz érkezett, hogy csak a hadkötelesecket kell vissza tartóztatni. Ezt követőleg rendelet is jött hogy a városi főkapitányság vegyen fel jegy, zőkönyvet, mind az itteni ügynökökkel, mire a kivándorlók egy némelyikével, vajjon biztositattik e a kivándorlók keresete Amerikában? És, hogy tulajdonképen mi czélból vándorolnak ki? Eddig ugyanis hire járt, hogy a kivándorlók ingyen vitetnek át Amerikába, a hol azután az utiköltséget le kell dogozniok. De az a hir nem valósul. Mindenkinek saját költségén kell utaznia és a ki már itt köt hajózási szerződést, foglalót is kell letennie. Az ügynökök arra is figyelmeztetik őket, hogy Hamburg, Brema vagy Antwerpenben le kell fizetniök az egész szállitási költséget, sőt hogy azonfelül is vigyenek pénzt, mikép utazásunk czéljára érve, ott is megélhessenek mindaddig, mig munkát kapnak. Vasárnapon csakugyan visszatartóztattak öt hadkötelest és pedig három rákóczi fiu: Géczula Mihály, Volcsko György és Estók János 1 szuhait: Stefan Györgyöt és 1 nagyidait: Bacsó Jánost, midegyiknek volt községi igazolványa és csak az a különös, hogy a 3 rákóczi igazolvány egyikét a biró, a másikát a közjegyző, a harmadikát a koresmáros állitotta ki. A három rákoczi fiu le is vetette már a paraszt öltönyt, vettek városi ruhát és ebben akartak utazni Liverpoolba, a hol egy czukorgyárban már több rokonuk dolgozik, kik ott hetenkint 12 forintot keresnek. Ezek szivesen mondtak le angolországi utjokról és csak attól tartottak, hogy városi ruhájukban a falu gunytárgyává lesznek, sőt be sem fogadtatnak. Bacsó János 8 napra beesukatott, mert igazolványát meghamisitotta.

— **Az éneklő madaraknak** a télen való etetésére már most figyelmeztet egy német madárkedvelő és kertész, miután szerinte az arra való előkészület ideje közeledik. A kertben néhány napraforgót kell elültetni, melyek annak igaz, kissé ósdi diszét képezik. A megérett napraforgók télen ugy akasztandók fel, hogy a hó ne érhesse azokat. A madarak még az utolsó szemet is kicsipdesik és a belet a kemény szárig lerágják. A növény levelei és szárai kitünő sertéstakarmányul használhatók, melyet a sertés sokkal szivesebben vesz sok más szokottabb takarmánynál.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
BÉKÉSY KÁROLY.

Jégkár elleni biztositás.

A „Magyar-franczia biztositó részvény-társaság" alólirt főügynökségének van szerencsém a n. é. közönséget az idei közelgő jégbiztositási idény alkalmából azon különös figyelemre méltó megjegyzéssel értesiteni, hogy az általa képviselt

„Magyar-franczia biztositó részvény-társaság" a mezei terményeket jégkár elleni biztositását a n. é. közönség érdekeinek kellő méltánylásával, eddig még egyetlen hasonintézet részéről sem nyujtott tetemes előnyökkel hajlandó eszközölni.

Ugyan is rendes dijaiból a takarmánynövények, kukoricza, buza, rozs, árpa, zab, hüvelyes vetemények, czukorrépa, burgonya, repcze, tatárka, köles, lóhere-mag, répa-mag, mindenféle magvak, zöldség, fonónövények, mák s minden más kereskedelmi növények biztositásánál 50 százalékot, vagy is azok felét, mig a dohány, komló és szőlő biztositásánál 20 százalékot, az az rendes dijai 5-ét a biztositó fél javára elengedi, tehát azon kedvezményben részelteti, hogy mig a n. é. biztositó közönség eddigelé csak a teljes dijak megfizetésével volt képes termesztményeit biztositani, ezen czélját a „Magyar-franczia biztositó részvény-társaságnál eddigi költségeinek 50 százaléka, illetve 20 százalék a megtakaritásával is elérheti.

Nincs okunk tehát kétkedni, hogy a n. é. gazda közönség, azon körülményt, mely szerint érdekei viszont támogatásáról a Magyar-franczia biztositó-társaság fennebbi eme igen jelentékeny anyagi előnyöket nyujtó méltányos reformja által gondoskodni óhajtott, örömmel üdvözlendi, és társaságunkat nagybecsü bizalmára méltatva, jégkár elleni biztositásainak eszközlésével annak idejében minél tömegesebben megbizandja, mely reményünk alapján van szerencsénk a n. é. közönséget e lapok hátsó oldalán olvasható hirdetményünkre egy alkalommal figyelmeztetni, maradván

hazafias tisztelettel
a „Magyar-franczia biztositó részvénytársaság kolozsvári főügynöksége.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

A MAGYAR-FRANCZIA
BIZTOSITÓ-RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

alólirott igazgatóságának

van szerencséje tudatni a tisztelt biztositó közönséggel, miszerint a társaság

kolozsvári főügynökségét

immár megnyitotta és annak vezetését Alsó-Fehér-, Besztercze-Naszód-, Kolozs-, Kis-Küküllő-, Maros-Torda-, Szolnok-Doboka- és Torda-Aranyosmegyék területére kiterjedő hatáskörrel:

Szakács Károly és Schönhofer Emil

társasági titkár urakra ruházta, felhatalmazván őket, hogy:

a tüz-, szállitmány- és jégkár-biztositási üzletágban, jogérvényes kötvényeket (biztositási okmányokat) állitsanak ki, továbbá, hogy a kolozsvári főügynökség fent jelzett területén fő- és alügynököket szerződtessenek és azokat meghatalmazással és utasitásokkal ellássák.

Budapest, 1880. márczius 1-én.

A Magyar-Franczia-biztositó részvény-társaság igazgatósága:
MOSKOVICZ m. k. SCHWEIGER m. k.

A Magyar-Franczia biztositó-részvény-társaság igazgatóságának fentebbi közzétételére hivatkozva, tisztelettelje sen jelentjük, hogy a társaság

kolozsvári főügynökségének

vezetését átvettük és a főügynökségi irodát a főpiaczon a 19-ik számu ház emeletén megnyitottuk, tudatván egyszersmind, hogy ugyanott biztositási ajánlatok elfogadtatnak és az üzletre, valamint a társaságra vonatkozó mindenféle felvilágositások készségesen adatnak.

A társaság biztositásokat elfogad:

a) tüzvész és robbanás által okozott károk ellen;
b) jégkárok ellen;
c) szárazon és vizen szállitott javak károsodása ellen;
d) az ember életére, minden ismert módozat szerint.

A Magyar-Franczia biztositó-részvény-társaság 20 millió frankot, azaz 8 millió arany frtot tevő alaptőkéjéből mindjárt a megalakulás után

10 millió frank, vagyis 4 millió arany forint

a részvényesek által már készpénzben befizettetett és részint Budapest eisőrangu pénzintézeteinél, részint pedig magyar államértékekben és elsőségekben lőn elhelyezve.

Bizvást elmondható tehát, hogy nem alakult eddig még hazánkban, sőt az egész monarchiában biztositó-intézet, mely a közönségnek akkora alapvagyonnal nyujtott volna garantiát, mint a mennyit társaságunk mindjárt kezdetben felmutatni képes.

A legjobb meggyőződéssel vagyunk bátrak tehát felhivni a tisztelt biztositó közönség bizalmát társaságunk iránt, mely a méltányosság, pontosság és legszigorubb becsületesség követelményeinek mindenben megfelelend és a **dijtételek megszabásánál** a szolid verseny kivánalmaira mindenkor kellő tekintettel leend.

Midőn végül, hivatkozva a biztositási pályán sok éven át szerzett tapasztalatainkra és e téren mindenkor tanusitott rend- és igazságszeretetünkre, a tisztelt közönség szives bizalmát igénytelen személyünk iránt is tiszteletteljesen kikérnők, ismételve ajánljuk az általunk képviselt társaságot nagybecsü bizalmába és támogatásába.

Kolozsvártt, 1880. május havában.

A Magyar-Franczia biztositó-részvény-társaság kolozsvári főügynöksége:
Szakács Károly, Schönhofer Emil, titkárok.

2—10 (100)

LATZKOVITS A.

Budapesten, Váczi-utcza 22. sz. (Nemzeti szálloda épület.)

Specialis készitője jó szabásu férfi ingeknek.

feltünő olcsó árak mellett ajánlja kitünő jó minőségü

férfi fehérneműit és uri-divat czikkeit.

Legujabb divatu **nyakkendők**, valódi prágai **kesztyük**, legjobb minőségü **zsebkendők, harisnyák, alsó ujjasok**, angol **nadrágtartók, illatszer, szappan** stb.

Ingek mérték vagy minta-ing után 24 óra alatt is elkészittetnek, a legfinomabb Chiffon, Zephir és Kretonokból, darabja

(179) **2 frt 50 kr.** 5—*

Hirdetmény.

A magas kincstár a kolozsvári „Fásberek" nevü faraktárában eladandó tüzifának a városba, s illetőleg a város tetületén lakó vevők lakásaira való beszállitását irásbeli nyilvános árlejtés útján kiadni elhatározván, vállalkozni kivánókat felhivja, hogy a kérdésben levő fának beszállitására vonatkozó ajánlataikat legkésőbb idei junius 14-éig déli 12 óráig a kolozsvári m. kir. jószágigazgatóságnál nyujtsák be.

Az árlejtési feltételek idei junius hó 1-től kezdve a a fenntnevezett jószágigazgatóságnál jelentkező vállalkozóknak dijmentesen fognak kiszolgáltatni. (198) 1—3

Kolozsvártt, 1880. május 13-án.

A m. k. jószágigazgatóság.

Kerekes József

asztalos mester

tisztelettel tudatja a helybeli és vidéki t. cz. közönséggel, hogy a volt Hidkapunál levő Czirják-ház alsó részében

(178) **egészen ujan berendezett** 1—*

BUTOR-RAKTÁRT

NYITOTT,

a hol **jó és száraz anyagból** készült **butor-darabok,** szóval minden az asztalos-iparághoz

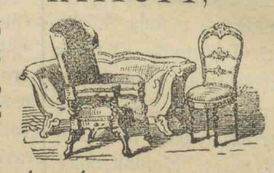

tartozó **CZIKKEK jutányos áron** kaphatók.

TOVÁBBÁ MINDENNEMÜ

butor- és épületmunkákat,

helyben mint vidékre felvállal s rövid idő alatt száraz anyagból pontosan és jutányosan készit.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesittetnek.

HIRDETMÉNY.

Legfelsőbb meghagyás folytán ezennel megindittatik a

VIII-ik magy. kir. államsorsjáték,

melynek tiszta jövedelme

Ő CSÁSZÁRI ÉS APOSTOLI KIRÁLYI FELSÉGÉNE K

1879. évi október hó 28-ról kelt legfelső elhatározása folytán

egy harmad-, vagyis háromkilenczed részben a horvát országos tébolyda javára, a fenmaradó kétharmadrészből egy harmad-, vagyis kétkilenczed részben a fiumei „Mária" egyesület segélyezésére, kétkilenczed részben pedig a magy. kir. vagyontalan hivatalnokok özvegyei és árváinak segélyezésére alakitandó alap-, végre szintén kétkilenczed részben a gyógyithatlan, de közveszélyes elmebetegek számára Magyarországon létesitendő ápolda javára fog fordittatni.

E sorsjáték összes-, **5237**-ben megállapitott nyereményei az alább következő játékterv szerint

210.000 forintra rugnak, és pedig

magyar aranyjáradéki kötv.-ben:

1 főnyer.		60.000 frttal	)
2 „	10.000 frttal, össz.	20.000 frt.	)
3 nyer.	3.000 „ „	9.000 frt.	)
7 „	1.500 „ „	10.500 frt.	)
10 „	500 „ „	5.000 frt.	)

készpénzben:

1 főnyer.		15.000 frttal.	)
3 nyer.	5.000 frttal, össz.	15.000 frt.	)
3 „	2.000 „ „	6.000 frt.	)
7 „	1.000 „ „	7.000 frt.	)
50 „	100 „ „	5.000 frt.	)
150 „	50 „ „	7.500 frt.	)
5000 sor-ny.	10 „ „	50.000 frt.	)

A huzás visszavonhatlanul 1880. évi junius hó 24-én történik.

Egy sorsjegy ára 2 frttal o. é. van megállapitva.

Sorsjegyek kaphatók: a lottoigazgatóságnál Budapesten (Pest, fővámház, felemelet); valamennyi lotto-, só és adóhivatalnál; a legtöbb postahivatalnál, és minden városban és nevezetesebb helységben felállitott egyéb sorsjegyáruló közegeknél.

M. k. lottóigazgatóság

Budapest, 1880. évi május hó 15-én.

Motusz Alajos,
m. k. p. ü. min. osztálytanácsos és lottóigazgató.

(Utánnyomat nem dijaztatik.) (191) 1—6

Sigmond testvérek

SAJTGYARÁBÓL

KOLOZSVÁRTT.

Erzsébet-sajt,
kis csomag 30 kr, nagy 60 kr.

Tejfel-sajt,
kis csomag 30 kr, nagy 60 kr.

K.-kapusi turó,
Egy doboz 45 kr.

Fromage de Transilvanie
egy circa ½ kilós csomag ára 60 kr.

KAPHATÓ HELYBEN: Csiky Testvérek, Csiky Imre, Gergely Ferencz és Somlyai László kereskedésökben. (77) 12—24

Vidéki megrendelések „SIGMOND TESTVÉREK"-hez intézendők, honnan **utánvéttel** pontosan megküldetnek.

Figyelmet!!!

Van szerencsém a n. é. közönséggel u. m. a n. érd. egyetemi ifjusággal tudatni, hogy az üzletemben lévő árúczikkeknél nagy ár leszállitás történt.

	frt kr.		frt kr.
1 posztó gyermek kalap	1.10	1 gyermek fedeles szekér	8.—.
1 férfi posztó kalap	1.60	12 inggomb, fekete	5
1 férfi kemény kalap 2.50-től 3 f.		8 matring király gyapott	1.35
1 pár gyermek fél czipő	80	8 matring pottendorfi	70
1 pár gyermek füdzős félczipő	1.40	12 karika gépczérna	65
1 pár gyermek czugos czipő	1.30	12 karika finom czérna	85
1 pár fiu bőr czugos czipő	3.30	1 napraforgó szappan	40
1 pár női czugos bőr czipő	2.80	1 eszéki szappan	65
1 pár női czugos brünel czipő	3.30	1 eszéki kenőcs	40
1 pár férfi bőr czipő	4.—	50 árkus levélpapir	30
1 pár glassé férfi kesztyü	95	50 levél boriték	15
1 pár női glassé 3 gombu	1.—	25 varó tő	4
1 drb esőernyő	95	25 varó tő arany foku	8
1 drb szőr esőernyő rugóval	1.60	12 tyukszem gyürü	20
1 drb selyem esőernyő rugóval	4.—	20 matring varró czérna	10
1 drb szines oxford ing	70	12 réz iró penna	5
1 drd sima finum ing	1.40	12 penna tartó	5
1 drb finom lábravaló	90		

Mindezeken kivül gondolható galantia, nürnhergi és rövid áruczikkek nagy választékban kaphatók.

Kohn Lajos.
Főtéren Br. Jósika ház alatt.

(117) 9—52

Nyomatott a „KELET" nyomdájában Kolozsvártt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.